

Intervju med Peder Lund:

Innledende informasjon om oppgaven.

Transkribering begynner (01:57).

Hvordan finansieres dette stedet? Og hva er hovedmålet med foretaket?

Ut av egen lomme, ut av konto. Jeg jobbet som private dealer og rådgiver i mange år. Jeg har alltid hatt masse venner som er kunstnere, og så er det spennende å lage utstillinger. Forretningsmodellen er jo ikke sånn at vi lager en utstilling og så kommer folk inn fra gaten og kjøper. Jeg tror vår omsetning hadde vært like høy og vi hadde tjent mye mer, eller tapt mindre hvis vi ikke hadde laget utstillinger. Det er egentlig en modell hvor vi gjør det for å vise kunstneren i Norge. For det er få gallerier, få museer og samlinger som viser sentral, internasjonal kunst. Så ønsket er egentlig å vise det beste av forskjellige tider og kunstnerskap. En ting er det store publikum, annet enn redaksjonell omtale så annonserer ikke vi. Vi henger ikke opp en sånn stor orange som vifter i vinden. Det er mer at de som er entusiaster og vil se... vi gjør det egentlig særlig for fagfeltet, for studentene, for professorene, kuratorene, kritikerne, kunstnerne selv, og selvfølgelig for samlerne. Det er jo et sted hvor det finnes mye mennesker og det kommer mennesker fordi de besøker Astrup Fearnley og fordi de er her generelt. Driften av det er en kostnad som vi tar for å lage utstillinger. Men ikke inntektsdrivende i det hele tatt. Det eneste som selvfølgelig er positivt er at et nært forhold til en kunstner eller estate hvor du lager utstillinger, er det klart at du vil ha adgang til litt flere verk. Men alle vi jobber med er jeg nær venn med hele gjengen, så jeg får egentlig det jeg vil uansett. Ren kostnad, men en lykkelig en.

Hva er hovedmålet med foretaket?

Å promotere kunstnerne, vise betydningsfull, internasjonal kunst i Oslo.

05.34 Hvilke er deres nærmeste konkurrenter?

Har vi konkurrenter? Vi har kun kollegaer. Det mener jeg helt alvorlig. Vi har alltid vært av den oppfatningen, fordi vi jobber med samlere, og samlere er mennesker som har en helt klar holdning til hva de ønsker å samle på og hvorfor. Av og til blir man

spurt om råd om hva man synes om en spesiell kunstner. Flinke mennesker vet hvordan de behandler det du svarer. Og hvis noen av de samlerne som kommer å kjøper fra oss har sett en fin utstilling på Standard eller Galleri K... hvor som helst, “vi har lyst å kjøpe det”, og “hva synes du om det”... Da sier jeg “kjempebra, bare å kjøpe det”. Kunst er kanskje litt annerledes enn biler. Jeg håper selvfølgelig at alle våre samlere kjøper kun av oss. Men du kan jo ikke bestemme over et menneskes følelser eller interesser. Men om de spør om noe som i mine øyne er svært dårlig eller ikke bra... du kommer alltid med dine positive innspill og reservasjoner, så blir det behandlet deretter. Men konkurrenter... Nei. Internasjonalt har vi en fin posisjon, fordi alle de kunstnerne vi jobber med har jo primærgallerister som er blant verdens ledende gallerier. Men fordi vi er i Oslo, Skandinavia hvor ingen av dem har noe særlig stor tilstedeværelse, så synes de at det er mye hyggeligere å ha en dialog med oss fordi vi deler kunstnere, enn å være en konkurrent. Så sånn sett så er det lite konkurranse. Hadde jeg hatt galleriet mitt i London hadde det vært en helt annen situasjon. Det hadde vært beinhardt. Vårt hovedfokus er å få sentral internasjonal kunst til Skandinavia. Jeg har også et stort lager med kunst som jeg har kjøpt opp gjennom årene. Av og til så selger jeg til samlere rundt i verden. Men for det meste jobber vi med å få god kunst hit. Og da konkurrerer du ikke med noen om det, det er et positivt tilskudd.

Når vi kom inn i galleriet på andre siden her...

Det kom ingen nei... Vi har det vi kaller for demokratisk rom. og det er at du skal kunne komme å oppleve. Vi sitter å ser på film at det kommer noen. Det ligger et ark hvor du får en liten innførsel i hva dette er for noe. Som regel kommer vi ut å sier hei og at de må si fra hvis det er noen de lurer på. Forteller om kunstneren, om programmet, om alt som er av betydning. Men vi synes at det er hyggeligst at det ikke er noen resepsjonist. det er jo..... vi opplever veldig ofte at... særlig i utlandet, men også her at publikum, særlig fordi de fleste publikummere ikke er kjøpende, de er jo ikke samlere.... de fleste som kommer, kommer av en interesse. Fordi de har lyst til å oppleve og se. Det er mange av dem som opplever at når du kommer inn i et kommersielt galleri så blir du uglesett. Fordi alle som kommer blir jo en kostnad. Du må vaske etter dem, du må passe på dem... så prøver vi en variant hvor vi passer på de ved at vi ser at det ikke går noe gæærnt, så sier vi “hei, hvis dere lurer på noe så spør”. Så kan folk egentlig bare oppleve som de ønsker. Men det er klart at når vi har

verk som er spesielt skjøre, glassarbeider og lignende. Som forrige installasjon hvor det ligger krystallsand på gulvet, som er verk som må passes på, da passer vi godt på. Men prøver å la det være et rom hvor mennesker kan komme å ha en kunstopplevelse uten å bli pepret med noe de ikke har lyst til å være med på, eller bli sett ned på av en som sitter å.... (Red. i hjørnet å ser på deg). Så det er en bevisst tanke. Og da vi bygget galleriet.... jeg var ikke så glad i dette lokalet fordi det var søyler og alt mulig. Så jobbet jeg med en venn av meg som er professor på Kunsthøyskolen.... Erik Langdalen. Han har jobbet for Steven Hall i mange år. Sånn som rålokalet så ut... da hadde vi mange diskusjoner om hvordan det skulle bli. Kunstnerne liker faktisk rommet veldig godt. Da fant vi ut at gardiner bruker vi når vi viser foto av og til. Men da hadde vi en lang diskusjon om Twin Peaks med gardinen, hvor du kommer fra virkeligheten og inn i noe helt annet. En digresjon om at... idet du kommer inn så er du i din egen fantasiopplevelse, dine egne tanker, uten at noen forstyrrer deg med det. Så det har hele tiden vært en bevisst tanke om at det skal være tilgjengelig og generøst.

(13:21) Funker det sånn? Ser dere på filmen om folk virker helt "lost"?

Vi har en klokke når noen kommer inn. Også er vi sånn at om noen spør og lurere på noe så er vi forsiktige med det, og bare sier "hvis dere lurere på noe så spør". Det er ikke noe sånn "nå skal dere høre her". Å fortelle at det ligger litt som de kan lese. Det funker veldig bra. Det kommer helt an på hva slags utstilling. Men vi hadde Robert Irwin utstilling med lysarbeider... og da var folk... la seg ned og brukte lang tid, kom tilbake. En film av Bruce Conner... da lå folk på gulvet i timesvis. Så alt etter som. Men at mennesker kommer og liker det... absolutt.

Hvilke er det som kommer? Hvem er deres publikum?

Kvinner og menn som har små barn, som må fylle dagen med noe... som kommer å spiser is og ser. Og så er det som jeg sa i sted... hele fagmiljøet, også utvidet med designere, arkitekter, skuespillere... altså alt som er i det kreative feltet. mesteparten av de som kommer er i gruppen spesielt interessert. Og så er det en del som kommer fordi... for det er jo åpne vinduer, så du ser jo at her er det noe... som kommer av nysgjerrighet. De fleste kommer hit fordi de skal akkurat hit.

Så da har beliggenheten.....?

..... ingenting å si. **Men en del for dem som går forbi da?** Det er veldig hyggelig, men det går jo folk på tur langs Akerselva... hvor som helst. Så hvem du da treffer... Og her har du kanskje litt mer bortskjemte mennesker som ikke alltid er så veldig hyggelige, men det er nå så.... men beliggenhet for driften, for det at du skal jobbe kommersielt. Det er absolutt av ingen betydning.

Er det noen dere ikke vil at skal komme hit?

Nei.... vi har faktisk noen skoler vi har jobbet med hvor vi sier at de kan komme med elevene sine. Jo flere jo bedre... det er bare.... det at formidling tar tid, det er bare positivt.

Så dere tar dere tid til det?

Ja, vi har på åpninger..... så serverer vi aldri vin for eksempel. Vi skal kun ha entusiastene. Det skal ikke være et sted hvor man henger. Og så tar vi heller grådig i når det er middag etterpå. Men det skal være en ren kunstoplevelse, og ikke en sosial greie. Det er selvfølgelig sosialt når kunstnerne er her, men...

Er dere på sosiale medier da?

Jadda..... jeg har akkurat slettet min private facebook som jeg ikke har brukt på mange år, men.... vi er på Facebook, Instagram, Twitter. Vi er ikke så veldig populære, men jeg tror at på instagram så har vi rundt 1000 og husker ikke..... og facebook litt mer. Og Twitter ikke så mange. Men det er i hvertfall på Facebook... hver gang vi har arrangementer så er det mange som melder og er aktive.. liksom sier i fra... superbra! Og på Instagram... det som er litt morsomt med det er at det brukes veldig aktivt. Altså jeg bruker det selv til å se på andre gallerier... hva de driver med. Institusjoner.... hvem er det som er der, hvem er det som følger med, hvem er det som liker det, hvem er det som kommenterer. For da får du et veldig tidsriktig begrep på hvem som bryr seg om hva og hvorfor. Så bruker det veldig aktivt... superaktivt. Snap er vi ikke på. Men lurte på om vi skulle lage noen filtre slik at de yngste har noe gøy å drive med når de går forbi her. Vi bruker det veldig bevisst.

Så det bruker dere også for å annonsere?

Ja, og har fin dialog på det. Så har vi nettsidene våre hvor vi legger ut alt av nyhetene våre om kunstnerne. Men på instagram så legger vi jo ut masse informasjon om hva

kunstnerne våre driver med. Ikke bare her, men når de har utstillinger i museer, når det er ting som skjer, så opplyser vi om det. Så det er aktivt og gjennomtenkt. Men man kan alltid være bedre. Men vi jobber med det ganske nøye.

Så da er det både lokalt, nasjonalt og internasjonalt?

Ja.... **Altså publikum på sosiale medier?** Ja.... absolutt.

Gjør dere noe for å nå ut til nye målgrupper?

Nja.... jeg vet ikke. Altså det er klart at når vi har redaksjonell omtale.... av og til... hvis du har kjempefine anmeldelser i flere aviser på både nett og papir så er det klart at det kommer mye mennesker. Og da er vi påpasselige med å si at vi stiller ut mye annet fint også, og at det bare å komme tilbake. Men det er altså i dialog, at man skriver seg på, eller at man søker opp. Så prøver vi å gjøre det så informativt som mulig, slik at de som opplever det én gang gjerne vil følge med. Vi gjør vel egentlig ikke så mye ekstra.

(21:19) Så det er ikke slik at dere har en strategi på hvordan dere skal nå ut til fler? Dere har kanskje ikke det behovet heller?

Nei vi har ikke det behovet i det hele tatt, annet enn at vi synes at det er veldig hyggelig. For vi jobber jo kommersielt, men det er litt på en helt annen oppsøkende måte. Hvor vi jobber med institusjoner, jobber med samlere hvor man også treffer andre... en annen måte å gjøre det på. Vi har jo også kunst av en kvalitet og prisklasse som egentlig passer for....

Skulle du kunne si at dere har priser som er aktuelle for folk som bare vil kjøpe, som ikke er samlere?

Nei... eller hvis du har god råd så kan du helt sikkert bare kjøpe noe fordi du synes at det er fint. Men det er mere.... det vi gjør... det er ingen som kommer å titter inn fra gaten og kommer å kjøper et lysstoffrør til flere millioner fordi de gikk forbi. Det skjer ikke veldig ofte. men det er klart... det kommer jo mennesker inn som sier "dette er spennende" "fortell mer"... men ikke så ofte. Vi leter ikke etter nye kunder. Det er klart... om du følger med på Instagram... det er alltid noen som kommer. Hver utstilling er det masse henvendelser fra hele verden fra mennesker som vil kjøpe.

Samlere er veldig aktive, men som jeg sa innledningsvis liker vi å jobbe i vår region. Så det å jobbe med samlere internasjonalt gjør vi av og til. Hvis det er en ny samler, eller en samler som kunstneren ikke har blitt kjøpt av før... men så prioriterer vi alltid Skandinavia først. Og er det noe igjen kan det hende at vi selger andre steder. Men som regel selger vi alt i Skandinavia.

Er det du som velger hva dere skal vise?

Det er det vet du... det er den store gleden. Vi har ikke en tradisjonell galleriprofil hvor jeg representerer den type kunstnere som er *mine* kunstnere, fordi de kunstnerne jeg jobber med er så sentrale og viktige at en kan ikke regne med å ha fire utstillinger av samme kunstner. Det er helt uaktuelt. Det er mer et utvalg. Noen kunstnere viser vi en eller to ganger, mens noen kunstnere får vi bare en gang.

Så når du velger ut kunsten, baseres det på.....

For å gi et helhetlig bilde av det jeg er opptatt av. Men noe jeg også er opptatt av er veldig sentrale kunstnerskap. Av og til så er det sentrale kunstnerskap som fagmiljøet er opptatt av... museene, kritikere, andre kunstnere... og som ikke alltid markedet er så opptatt av. Det er ikke markedet som skriver kunsthistorien. Det jeg egentlig har fokus på.... du kan kalle det contemporary classics, fra 60-tallet til i dag... store navn. Og så hender det at vi gjør klassiske utstillinger.

Hva har du for bakgrunn?

Null, niks og ingenting. Jeg besto gymnaset da, det var ikke så dårlig. jeg begynte å lese kunsthistorie, men det ble de aldri noe mere av fordi jeg hadde behov for å jobbe. Men det er klart... interesser er jo ikke noe mindre. og så lærer man jo å lese på skolen... så det fungerer det også. Det hadde aldri fungert i dag. Det hadde vært mye vanskeligere. Men det har da gått veldig bra. Så blir du venn med kunstnere og får et godt forhold og et godt samarbeid... er jo alle de i en gruppe, en retning, region hvor de eks i LA.... jeg var å hilste på Bob Irwin? Han fyller jo 90... så sier han "skal du se Ed?" "ja jeg skal treffe han i morgen" "du får hilse fra hans gamle lærer da". Alle du jobber med har en eller annen tilknytning til hverandre og kjenner hverandre... det er alltid moro. Jeg begynte å reise til USA i 1990. Da var jo hele kunstmarkedet utbombet, ingen kjøpte noe... så da var de jo litt enklere å komme i kontakt med. Så har jeg reist til USA ca 8 ganger i året siden den gang. Det er klart at når du treffer

kunstnere, jobber med museer, samlere... så er det hele tiden en utvikling du følger i forhold til hva du vil lære og hva du finner interessant. Null niks og ingen utdanning... svært liten bakgrunn, men alltid vært veldig aktiv.

Tror du at det med bakgrunn har betydning for om folk er kunstinteresserte og er et publikum?

Nei. Eller statistisk er det jo det, for det er klart at høyere utdanning... publikum har jo større andel av høyere utdanning... naturlig nok. Hvis man er heldig... på lørdager for eksempel hvor det er veldig varmt så kommer det mange mennesker ut hit som er nysgjerrige på hva som skjer på Tjuvholmen, og en del av de kommer å ser utstilling. Hvis vi da snakker om ingen eller lavere utdanning, så er det klart at de har en annen innfallsvinkel. Du har ikke tatt mellomfag i litteratur, eller du har ikke tatt grunnfag i kunsthistorie... du har ikke kjennskap til teater eller musikk på en faglig måte. Så da ser du annerledes på kunsten. Men det er ikke dermed sagt at entusiasmen er noe mindre. Og det er der formidling har sin verdi. Du kan opplyse om hva som ligger bak og hva som er intensjonene. Så det gjør det egentlig litt mere spennende. Jeg elsker å snakke med både opplyste og uopplyste mennesker... den ene er like spennende som den andre... eller givende. Men stor del av høyere utdanning ja.

For jeg tenker... når man går inn i en sånn her utstilling, så er det ikke så lett å "lese" det som vises....

Men det er lov å bruke fantasien. Vi hadde... han skriver for Morgenbladet... bare total slakt av utstillingen. Men så leser du da hva han faktisk skriver. Og så skjønner du at han ikke behandler det faglig, forklarer hvor inspirasjonen kommer fra... hvor er nyskapingen, hvor er kunstnerskapet i bevegelse... og diskuterer heller saker som har med Danmark å gjøre. Han er født i Danmark, bor i NY... og det har jo ikke noe å gjøre med Danmark i det hele tatt, men det er en ganske uopplyst måte å se det på. Det er klart at hvis en kritiker velger å gjøre det på den måten, så kan en besøkende se og oppleve hva som helst. De fleste kunstnerne som jeg jobber med... de mest kjente kunstnerne, har en todelt måte å se kunsten sin på. Det er klart at... hva som ligger til grunn og hva de ønsker å behandle... på det rent grunnleggende nivået tankemessig. Veldig mange snakker også om intuisjon, hvilken opplevelse du har, og ikke at du nødvendigvis kan komme nøyaktig inn på debatten som kunstneren har faglig med sine kollegaer eller fagmiljøet, betyr ikke at du ikke kan ha en følelse som hekter til

populærkulturen, eller hvor du har en gjentakende gjenkjennelse av noe som kanskje er vanskelig å beskrive men som likevel gir deg en opplevelse av verket. Så bare å komme inn å se er et annet nivå, men det er likevel... vi håper jo med de som er ikke-utdannede at... for vi har dialog med skoler, barnehager, alle mulige nivå av skole fra barnehage til universitet som kommer på besøk. Professorene på akademiet, Kunsthøgskolen tar med elevene hit når det er spesielle utstillinger. Altså de i høyere utdanning har jo bestemt det allerede. For de lavere skoletrinnene så er det jo for å inspirere. For at yngre mennesker kan kunne se at “wow... dette er jo også fag”. At det kulturelle feltet også er et fagfelt som trenger dyktige fagmennesker.

(35:44) Da er dere jo med på å skape fremtidens publikum?

Det er jo i hvert fall en ambisjon, så kan man jo prøve. Om man treffer ett eller to mennesker så er det bra det også.

Har dere flere slike tiltak, publikumsutviklingstiltak?

Helt grunnleggende. Det er jo samme publikum men vi låner ut veldig mye kunst til institusjoner... gjør det en del i Norge, gjør det mye i Skandinavia og resten av verden. Og da står det i kataloger, på veggen... akkurat nå er vi i ferd med å sende ut fem sentrale skulpturer som skal være med på ??? som åpner i Pompidou i september, og går videre til Tate Modern i februar. Og det er en referanse til dette galleriet. Det gjør at publikum som er i Paris kan tenke “wow... dette var jo heftig. Hvor er dette... ah, Oslo, dit skal vi til våren”. De snakker med kuratoren og det blir et besøk av det. Mennesker som uansett orienterer seg når de er på vei et sted. De fleste som vil se på god kunst i Oslo kommer hit når de er på besøk her i hvert fall. Internasjonalt er det jo en liten gruppe mennesker som er veldig interessert og reiser rundt, og de som er veldig interessert de... **vet du hvem er, så det er ikke nødvendig med noen publikumsundersøkelser?**

Nei, men det er klart at utlån og alt det vi gjør i den retningen, gjør faktisk at det kommer besøk. Jo, vi gjør andre ting også. For vi har gjort noen utstillinger når vi hadde James Lee Byars... så gjorde vi samarbeid med Astrup Fearnley og Kunsternes Hus og Nasjonalmuseet... og hadde performance med kunstneren i de tre institusjonene. Og opplyste samtidig om at det var utstilling her. Da vi hadde utstilling med Roni Horn, så gjorde hun stor performance på Vigelandsmuseet hvor vi også

kuraterte en utstilling av hennes tegninger. Det gjør jo også at når man viser seg på institusjoner så har de av og til publikum som ikke kommer hit.

Du jobber ikke med institusjoner og aktører som ikke befinner seg i samme... jeg tenker på Astrup Fearnley og Kunstnerne Hus... de er ganske like dere?

Det går under samme paraply. Men du tenker på om vi gir utlån til Folkemuseet eller Vikingskipet?

Eller som kanskje ligger utenfor Oslo, som når folk på et mindre sted? Nei, egentlig ikke.

Vi har fundert mye på om det er mulig å inkludere alle i kunstens verden? Tror du at det er slik? At man kan nå ut til alle?

Folk synes det er dritkjedelig... og synes at det er jævlig tåpelig. Men det er jo morsomt også. Det er jo oppe i menneskers bevissthet. Jeg fikk latterkrampe når jeg satt å hørte på radio i bilen i går da var det de nye Rema-reklamene på "det enkle er ofte det beste". Og da er det en kunstner som sier noe sånt som "jeg har kalt dette verket for liten prikk, og det er fordi det viser en prikk i en liten prikk"... altså... men det er veldig betegnende på hvordan mange mennesker tenker "herregud, hva er dette for noe ræl". Men samtidig er det en bevissthet som er ganske gøy. Og jeg tror... jeg vet at i Oslo, Norge, utlandet... at kultur og kunstsektoren har vokst eksplosivt de siste 15 årene. Jeg vet og har sett at publikum er enormt mye større. og særlig med nye medier. Det har veldig stor effekt. Men om man kan få med alle? Absolutt ikke. Du kan gå på Ullevål Stadion på fotballkamp og si til alle de at det er gratis adgang på Astrup Fearnley, og spør om alle vil bli med, så kommer ikke alle.

Og da forsvinner kanskje de som er på Astrup Fearnley også? Altså om det blir for tilgjengelig for mannen i gata så er det ikke lenger eksklusivt?

Ettersom dere studerer det dere gjør så vet dere også hvordan institusjoner jobber. Hvor det er bred adgang i døren på å komme å se utstilling. Men det er klart at skal du ha de som skal føle seg spesielle så lager du middag kl 21 på en hverdag og holder stengt. Så du har alle nivåene i institusjoner som ønsker å ha publikum på forskjellige tider. Men at det er sånn kultursnobberi, det opplever jeg aldri.

For jeg tenker litt på det, at skal man endre selve det man viser, produktet? Og gjøre dette tilgjengelig for fler? Da kompromisser man kanskje med kvaliteten for noen?

Du kan ikke gjøre om på et kunstnerskap. Men det er kunstnerskap som er veldig populistiske. Du ser at når Astrup Fearnley viser Murakami, så er det jo proppfullt. Når de viser Matias Faldbakken så kan du høre en knappenål falle. Men hva som er det beste kunstnerskapet tror jeg ikke det er så mye å lure på. Hvis du ser på Warhol og hva han ønsket... han ønsket å nå massene. Ønsket og inkludere alle i populismens tid. Mens andre er kontemplative og innadvendte. Her i galleriet viser vi full bredde egentlig. Men å kun vise populisme som enten institusjon, galleri... er det helt sikkert kommersielt fornuftig. Faglig er det store spørsmålstegn som dukker opp.

Dette med at det offentlige blander seg inn med føringer. Tror du det gjør at flere ønsker egenfinansiering? Er det slik at noen tar det bevisste valget også?

Jeg har aldri søkt om støtte på noe som helst. For jeg synes at selv at det mest krevende kunstnerskap... enten må man ta penger fra der man tjener penger, eller så må man støtte selv det som man tror på. Jeg synes ikke at det er statens ansvar å støtte kommersielle krefter, sånn som de gjør med å gi støtte til messedeltakelse... jeg synes det er helt latterlig. Enten du skal vise norske kunstnere, og vise de på en kommersiell messe. Det er ikke å gjøre en stor tjeneste for den norske kulturen. Og driver du kommersiell drift og du ikke klarer å tjene penger på det, eller betale for det du driver med, så kanskje du skal drive med noe annet da. Og det å si at det er ikke-kommersielt og det må støttes, da har vi institusjonene som er de som skriver historien. Gallerier har jo en plikt til å klare seg.

For vi har tenkt litt på det paradokset om at man både er kommersiell aktør, markedsorientert og eksklusiv på samme tid. Har du noen synspunkter på det?

Det går kjempefint! Det er ikke noe problem. Men hvis du vil gjøre det og få hjelp av staten... det synes jeg er helt feil. Du har kunstnerstyrte gallerier, du har gallerier som ligger i grenseland mellom kommersiell og institusjonell drift. Hvis mulighetene for støtte ligger der så er det veldig mange som benytter seg av det. Noen av prosjektene er veldig bra at skjer, men tradisjonell kommersiell galleridrift skal ikke motta noe støtte. Men at man kan være eksklusive og fremdeles drive kommersielt det er fullt mulig. Eksklusiv trenger ikke å bety lav omsetning.

Er det et problem som dere ikke har for at dere allerede har kunder, samlerne, på en annen måte enn for eksempel galleri Fineart, som også er kommersiell, eksklusiv på en måte?

Nei, det synes jeg ikke. Det er for det meste et galleri som driver med grafikk, og selvfølgelig noen originale hvor de gjør utstillinger og sånn. Fineart er flinke som selger veldig mye på nett. De begynte på nett før de åpnet galleri. Men de eies av Aller-konsernet og drives beinhardt kommersielt ut i fra en tankegang hvor man skal treffe masse mennesker. Hvor det er volumomsetning med priser som hvem som helst kan betale. For det første er det en god kommersiell modell, for på grafikk så har du mye større margin, du tjener mye bedre. Samtidig så er det en veldig god innsats, for de viser jo flere gode kunstnere. Så er det en god innsats for å få de... altså spredt kunst til et mye bredere publikum. Kjempepopulært. Men de trenger jo ikke noe støtte til det for de tjener penger som gress.

For det er litt interessant det der med at man tenker at de som er kommersielle er mindre inkluderende. Eller eksklusive er mindre inkluderende.

Ikke vi... ikke de. Men de vet at hver eneste person som går forbi den døren, og som de går inn den døren, er en potensiell kunde. Hvem som helst i Norge i dag har råd til å bruke 5000 kr på et kunstverk, eller 10 000 kr på et kunstverk dersom man virkelig ønsker seg det. Da har man alt å tjene på å være inkluderende. Og de har jo den som driver å svinger i vinden.

Jeg tenker på dem som du selger til. Finnes det de som er kunstinteresserte som ønsker å investere og de som bare investerer for å investere?

Jobber ikke med investorer, jobber kun med kunstinteresserte. Hvis du skal bruke et stort beløp på kunst så er det veldig viktig at du kjøper noe som har varig verdi. Men at det skal stige så så mye, eller at det skal være en god investering økonomisk, det er totalt uaktuelt og uinteressant. Hvis noen kommer til meg og spør "hvor mye er det verd om 10 år?" Hva er det verd for deg. Hvis du kjører en dyr bil så blir den til spiker... så det er ingen god investering. Hvis du betaler like mye for et kunstverk av en sentral kunstner, så har du det kunstverket for resten av livet. Hvis du sammenligner det med aksjer i et selskap og selskapet går konkurs så er pengene

borte. Men et kunstverk gir deg glede hver eneste dag. Gir deg inspirasjon eller hva du nå en finner i det. Og du går ikke konk i alle fall, og ikke blir det til spiker.

Er det mange sånne som kommer, som du sier det til?

Det er mange som sier at de ikke har tenkt å selge kunstverket. Veldig mange som er samlere er også dyktige forretningsmennesker som sier at dette skal enten gå til mine barn... og da er det hyggelig at man ikke gir bort noe som ikke er verd noe eller ikke har betydning. Men det henger ofte sammen at det som er sentralt faglig, historisk, følger i hvert fall samfunnets konjunkturer. Så det trenger ikke å være en dårligere investering enn å kjøpe noe annet som følger konjunktorene. Hvis man ser på økonomisk historikk og analyse så er kunst en aktivaklasse som er en av de siste som brekker og en av de første som snur. Sånn sett er det... jeg er iskald kunstinvestor, for jeg er kunsthandler. Så jeg er veldig opptatt av å kjøpe riktig og at det stiger i verdi. Og jobbe med samlere som kjøper kunst for å tjene penger, det er ikke noe givende. Det som heldigvis er spennende er at de som samler kunst gjerne jobber med noe helt annet som er det de driver med for å tjene penger. Har du noen som jobber hele dagen med å tjene penger der, så vil de ha noe som er av interesse utenfor sitt felt.

Du sier at det ikke er så givende å jobbe kun med de som kun er økonomisk interessert. Men jobber du med dem likevel? Sier du nei til de om de vil kjøpe?

Ja, veldig ofte. For det også noe med hvilken respekt du har hos kunden og kunstnerne du jobber med. For jeg har en egen term. Det verste som finnes i kunstmarkedet er en flipper. Som skal inn tidlig å kjøpe og som snur seg rundt for tjene penger. Og det er ingen av de sentrale galleriene som har noen ting som helst interesse av å jobbe med de, fordi du selger jo et verk for at det skal ende opp i en samling. Du selger ikke et verk for at det skal komme på markedet og konkurrere med deg selv eller med kunstneren. Investorer... de får holde seg til børsen.

Intervju slutt 58:56

Svar fra Rikke Komissar:

Intervjuguide

Rammesetting (ca 5 min):

- Vi skriver bacheloroppgave på studieretningen Creative Industries Management på BI, Oslo. Oppgaven omhandler publikumsutvikling og inkludering i det norske kunstfeltet. I denne forbindelse intervjuer vi ulike aktører i feltet for å få en indikasjon på hvordan de ulike arbeider konkret med sin publikumsutvikling.

Informasjon (ca 5 min):

Temaet for samtalen (bakgrunn, formål):

- Formålet med intervjuet er å innhente informasjon som kan være oss til hjelp i arbeidet med å besvare følgende problemstilling: *Hvilke tiltak gjør aktører i det norske kunstfeltet for å oppnå sosial inkludering? (Og har det hatt noen effekt?)*
- Utskriften som brukes i oppgaven vil bli sendt for godkjenning.

Fokusering (30- 45 min):

Innledende spørsmål om institusjonen (ca 10 - 15 min):

- Har staben/de ansatte en flerkulturell bakgrunn? Hvordan er utdanningsnivået hos kuratorer og pedagoger?
 - Hos Akershus Kunstsenter er vi 8 faste ansatte og to engasjerte helgevakter. Av disse er det to med flerkulturell bakgrunn.
 - Hos oss har ansatte enten kunstfaglig utdanning (kunstnere) eller kunsthistorikere. Det er en som er 18 år, som enda går på VGS, og så har jeg selv (direktør) en utdanning fra både universitet og BI.
- Har dere en politikk for rekruttering av ansatte med en flerkulturelle bakgrunn?

Vi har ikke en bevisst politikk for å rekruttere folk med flerkulturell bakgrunn, rett og slett fordi vi nesten aldri lyser ut stillinger. Men vår sist ansatte er

kurdisk, og så har vi også en egen mangfoldskoordinator som er kurdisk flyktning fra Irak. Det er også viktig å nevne at vi jobber med kunstnere fra hele verden, og har en ganske bred og mangfoldig tilnærming i vårt kunstneriske program. Vi har også flere engasjerte formidlere med innvandrerbakgrunn.

- Hvem er deres nærmeste konkurrenter?

Som kunstsenter i Lillestrøm har vi ingen lokale konkurrenter, men vi konkurrerer med hele kunstfeltet i Oslo – eller sagt på en annen måte; vi konkurrerer ikke, vi samarbeider med dem.

Spørsmål vedrørende publikum og publikumsutvikling (ca 10 - 15 min):

- Hvilken betydning har kunstsenterets beliggenhet for de besøkende?
Beliggenhet er viktig. Vi ligger midt i gågata i sentrum, og to min fra togstasjonen. Det er bra for oss!
- Har dere gjort noen publikumsundersøkelser – og hva er resultatene?
Vi hadde noen studenter som gjennomførte en publikumsundersøkelse for mange år siden. De konkluderte med at vi var lite synlige i gate- og bybildet, og foreslo bedre belysning, ytterdøra åpen og bedre skilting. Vi har prøv å følge disse rådene og visste vel egentlig dette på forhånd.
- Hvem er deres publikum? (Kjernepublikum). Hvem er ikke deres publikum?
Vi har kunstfolket fra Oslo, og de lokale fra Lillestrøm & omegn som er kunstinteressert. I tillegg har vi en god del skoleklasser, og enkelte barnehager. Venneforeningen vår består av mange eldre. Ellers følger nok hele kunstfeltet i Norge oss på fb og Instagram, og vi har en solid kred nasjonalt.

(Lokalt eller nasjonalt publikum? (streaming, sosiale media osv).

- Hvilke tiltak gjør dere for å nå ut til disse? Og hva gjør dere for å eventuelt nå ut til nye målgrupper?
Vi er aktive på sosiale medier, vi annonserer i fagblader som Billedkunst og Kunstkritikk.no, og i kulturaviser som Morgenbladet og Klassekampen og en sjelden gang i lokalavisa Romeriskes Blad. Vi setter også vår lit til jungeltelegrafan og jobber hardt for å få kunstkritikk.

- Hva gjør dere for å lære å kjenne deres publikum?
Vi er ute i feltet på åpninger, vi kjenner feltet inn og ut gjennom langvarig deltakelse og gode relasjoner. Ingen blir ansatt uten å kjenne feltet vi jobber i. I tillegg gjelder det å delta på seminarer, foredrag, lese på nett og i fagblader med mer. Daglige runder på sosiale medier er også viktig for å holde synligheten, og selv følge med.
- Måler dere effekten av arbeidet dere gjør? I så fall hvordan? (Ettersom det bevilges penger for spesifikke tiltak er det nærliggende å tro at dere også må rapportere oppnådde resultat).
Vi rapporterer om årlige besøkstall og hva vi bruker pengene på, hvilke kunstnere vi jobber med, hva slags prosjekter, antall deltakere på kurs, foredrag etc etc. I tillegg sparer vi på alle kunstkritikker og omtaler vi får, noe som er en indikator på om vi lykkes rent kunstfaglig. Vi jobber utadrettet i skoler, og her fyller alle lærere ut evalueringsskjema. Også helse- og sosial institusjoner formidler vi i, og de evaluerer også våre tilbud. Ut over dette har vi kontakt med partnere, og ber ofte om tilbakemelding på hva de synes.
- Ser dere konkrete resultater i form av at nye publikumsgrupper kommer til?
Vi opplever – og har de siste ti årene – opplevd jevn publikumsøkning. Vår satsning de siste to årene på mangfold har også gitt resultater. I år skal vi arrangere kunstkurs i asylmottak med mer. Dette vil ikke gi økte besøkstall på kort sikt, men vi håper samfunnet i et langt løp vil endres mot en større kunst- og kulturforståelse.
- Har dere andre særlige tiltak for sosial inkludering?
Vi har en egen avdeling (Kunstvisitten) som utelukkende jobber med helse – og sosialinstitusjoner. Dette er psykisk syke mennesker, og vi setter opp utstillinger i institusjonene og tilbyr ulike kurs som maling, keramikk, foto, treskjæring etc. Akershus Kunstsenter er vel det kunstsenteret i Norge som jobber mest utstrakt av alle i Norge, og vi jobber målrettet med både psykisk

helse, barn og unge, med mangfold, og med utstillinger i eget bygg der vi henter inn grupper på formidling.

Publikum og inkludering (ca 10 - 15 min):

- Hvordan velger dere ut hva som skal vises?

Vi har egen søknadsrunde der vi går gjennom alle som søker, ca 150 søknader pr. år. I tillegg henter vi inn egne kunstnere, vi reiser utenlands og rundt i Norge for å se og oppdatere oss, og jeg og mine kuratorer jobber kontinuerlig med å utvikle et godt kunstfaglig program. Jakten på de gode kunstnerne er en livsstil. Vi engasjerer også eksterne kuratorer som lager utstillinger for oss. Et eksempel er at vi nå har engasjert to 18-åringer til å lage en utstilling for oss. På den måten får vi utvidet feltet – og lært opp nye kuratorer.

- Tillegges publikums ønsker og behov noen vekt i henhold til utvelgelse?
Nei, vi er en faginstans og kan ikke høre på hva et publikum ønsker seg. Ofte vet ikke det lokale publikummet nok om kunstfeltet til å vite hva de da ville ha gått glipp av, og skulle det profesjonelle feltet meldt inn ønsker hadde vi nok fått vilt mange tips. Men vi tar gjerne innspill fra styret og andre kunstnere som vi vet vil oss vel. Vi får også innspill fra kunstsamlere, og kollegaer fra utlandet. Men det er jeg som direktør som tar de endelige beslutningene, og slik må det være.
- Tror du at kulturell bakgrunn bestemmer publikums kulturkonsum? Er det i så fall noe som kan tenkes å forandre seg i fremtiden?
Kulturell bakgrunn er svært avgjørende. Kulturell kapital går ofte i arv, og kommer du fra et miljø som er åpent for nye uttrykk, er veien kortere inn i institusjonene. Forhåpentligvis kan Den kulturelle skolesekken endre litt på dette, sammen med en intens jobb fra alle kulturinstitusjonene. Jeg tror vi sakte men sikkert nærmer oss en større kulturinteresse, men det vil ta mange generasjoner før Norge kan kalle seg en kulturnasjon.
- Hvilke publikumsgrupper synes dere er vanskelig å inkludere? Hvilke grupper står mest utenfor?

Det er vanskelig å trekke næringsliv og høyinntekstklasser. Og så er det vanskelig å trekke innvandrere med lav språkforståelse, og ikke minst de (norske) med lav utdanning.

- Har dere en fremtidsvisjon i henhold til deres publikumsarbeid?
Ja 😊
- Er det mulig å inkludere “alle”? Nei. Ikke alle kan like kunst. Vi er forskjellige. Jeg vil ikke bli en ”sportsidiot”, slik er det. Da kan jeg heller ikke kreve at alle skal like kunst.
-
- Risikerer dere at en satsing på sosial inkludering gjør at kjernepublikumet forsvinner? Ja, dersom vi vanner ut innholdet, selve kunsten, vil vi miste kjernepublikumet. Så dette kan vi aldri fire på. Da ryker all kunstnerisk cred.
- En ser at den statlige påvirkningen på kulturlivet har vært gjennomtrengende siden 70-tallet. Tror dere som aktør i det norske kunstfeltet, at dette har ført til at flere institusjoner heller ønsker å finansiere seg selv uten innblanding fra det offentlige?

Jeg kjenner ingen som vil finansiere seg selv. Det er umulig å drive en seriøs virksomhet uten statlig støtte (eller fra kommune eller fylke). Det er noen gallerier som starter kommersiell virksomhet, men dette er jo noe helt annet enn å drive en ikke-kommersiell virksomhet med vekt på samtidskunst (som ikke selger).

En offentlig grunnfinansiering er og bli alfa omega.

Oppsummering (ca 5 min):

- Oppsummere funn?
- Har vi forstått deg riktig?
- Er det noe du vil legge til?

Intervju med Gazi Özcan:

Innledende informasjon om oppgaven.

Dere har en politikk for ansatte med å rekruttere de med minoritetsbakgrunn.

Hva er målet med dette?

Jeg håper at alle museer har det. Det å presentere kulturen... om du gjør det gjennom kulturhistoriske utstillinger eller gjennom kunst... Det er krevende. Altså hvem definerer kulturen? Det er så viktig. Vi spør i Norge "hva er norsk kultur?" Og da kommer det kulturministeren og prøver å sette rammer for norsk kultur. Og i dette arbeidet... i 2018 hvor man er så globalisert... du kan ikke ha kun norske eller kun europeiske folk som skal sitte å definere kulturen, for å si det rett ut. Så vi må ha en variasjon. Vi må ha ulik kulturell, etnisk... vi må ha et annerledes blikk. Jeg tror kunst og kultur i Norge har en stor utfordring når det kommer til dette her. Fordi landskapet er veldig homogent. Det er veldig vanskelig å komme inn. Nå snakker jeg på vegne av museet... beveger det seg som en mammut. Det endrer seg veldig sakte. Så er du heldig så treffer du et generasjonsskifte... sånn som skjer nå. Det er tiden for å komme inn i museene... skal du jobbe innen museum må du søke nå fordi det snakkes om et generasjonsskifte. (.....) De er på vei ut, så kommer det nye folk inn. Tilbake til spørsmålet... vi må ha en variasjon når det gjelder ansatte. Oslo, eller Norge, vi kan ikke bare ha ansatte fra samme bakgrunn, som har utdanning fra samme pensum osv. Sånn fungerer det ikke i dag. Samfunnet må gjenspeile... du må se hvordan samfunnet er i dag. For vi snakker om mangfold, vi snakker om det globaliserte samfunnet. Så dette må vise seg blant ansatte i museet. Det er en beslutning hvor du kan prege en prosess.

Tror du at det har en betydning for hvilke som besøker museet? Muligheter for også å nå ut til en bredere målgruppe?

Selvsagt. Jeg er fra Tyrkia, Istanbul... med min bakgrunn fra Tyrkia, fra den kulturen og den tradisjonen som de har. At både norske og ikke etnisk norske kanskje møter meg her, at det kanskje kan føre til besøk, eller kanskje kan trekke ungdommers interesse. Vi i Oslo museene er del av et nettverk som heter mangfoldsnettverket. Dette nettverket har vært siden 2006 og pågår fortsatt... vi leder nettverket. Et av de første prosjektene var et rekrutteringsprosjekt, akkurat med dette målet. Vi må bruke

museene til å bringe inn et annerledes blikk som ikke heter Morten eller Mariann... Og da gikk vi aktivt ut og hentet inn rekrutter. Første året var det nesten folk fra alle kontinentene presentert, som vi skulle prøve å utdanne. Vi hadde pensum, reiser, samlinger... de fikk vite hvordan musene jobbet osv, slik at de kunne søke jobb på museene. Og eventuelt så kunne de gi tilbakemelding på hvorfor ikke. Da sendte jeg ut mail til alle i mangfoldsnettverket, ca 35 museer i hele Norge... så spurte jeg om de kunne gi meg en oversikt over alle sine ansatte. Mange av museene sier at de er så mangfoldige, og at det er så stort mangfold der osv. Og det viste seg at vi hadde ganske ulik forståelse på hva ordet mangfold betydde. For eksempel Sebastian fra Tyskland, fra Nederland, James fra England, og så gjerne et navn fra Afrika eller Asia, så var det renhold. Men de andre som representerte mangfoldet var Nederland, Tyskland, Frankrike, England. Jeg sliter med å kalle en sånn stall for mangfoldig. Det er den europeiske fellesarven som ligger til grunn. Men har du noen ansatte, gjerne fra Afrika eller Asia vil det være positivt. Så museet prøver å ha den politikken. Men fra det prosjektet så har vi erfaringer med alt. Noen ble så interessert at de begynte på Blindern, og studerte museologi. Noen begynte på et museum, ikke veldig høy prosent, men vedkommende er fortsatt der. For det er vanskelig å komme inn. Prosjektet gikk over 2 år og det er mange gode erfaringer derfra.

Jeg så at dere hadde jobbet med en bok også i forbindelse med det mangfoldsnettverket?

Den kom fra forlaget for to uker siden. Tre kollegaer gikk sammen og skrev om hvordan det var å jobbe med inkluderingsstrategier (.....) De peker på hva som gikk galt... hvorfor gikk det galt? De peker på det som var vanskelig... Hvorfor var det så vanskelig? Fordi involvering er vanskelig. Museene vil ikke gi makten fra seg. Fordi vi har en skremmende makt, definisjonsmakt. Men det er noe mer enn det... den er så stor... på godt og vondt er det veldig interessant å ha den makten. La oss si at jeg skal bygge en utstilling om tyrkere i Norge. Når dere da kommer å ser utstillingen, så ser dere hva vi serverer dere. Hva har jeg valgt, hva har jeg vraket, hva ville jeg ikke vise, hva vil jeg at dere skal se. Museene blir fortsatt oppfattet sånn... at det vi serverer, at det vi viser til folk blir tatt som en slags sannhet. Det er nesten like viktig som alt som står i Grunnloven. Så det oppleves som trygge steder. Med den makten kan du ikke bare ha et tema, en stab som jobber med et prosjekt... du må involvere. Vi bygger fortsatt nasjonen i Norge. Museene har alltid vært en av de sterkeste instansene. Hvem

er Sverige? Hvem er svenskene? Skal jeg til Sverige går jeg jo til Nasjonalmuseet, og ser gjennom de ledende hva Sverige er liksom. Det er en fin måte å bli kjent med landet på.

(00:13:09) For du sier at man må involvere? Hvor mange tror du gjør det? Om du ser på det norske kunstfeltet.

Museene kan godt være veldig tradisjonelle steder. Og de er trygge på sitt stoff. Mange museer i Norge jobber med hus, båter, store bygninger... de må forvalte, de må bevare, de må sikre. Så det er ikke alltid at du har mulighet til eller kompetanse til å involvere. For ??? museet... de jobber med kulturen historie... fortid, nåtid, og gjerne fremtid. Så jeg vil tippe... i norsk museumslandskap... 60 tradisjonelle og 40 som jobber med inkludering. Kanskje 50/50 om vi er heldige. Det er mange museer, det er mange konsoliderte museer som ligger på tettsteder. Det kan være at de ikke har noe særlig mangfold rundt seg. Da kan det være vanskelig å jobbe med mangfold, når det ikke er mangfold der du bor. Men da kan du kanskje bygge en utstilling om hvordan det er å ikke ha mangfold. Kulturrådet hadde et langt prosjekt som het Brudd... Og det sikter på de vanskelige historiene, betente temaer, vanskelige temaer som man ikke vil snakke åpent om. Det trakk til seg mange museer, og da jobbet vi tett med vanskelige tema som asylpolitikken?, samer, minoriteter i Norge. (.....) Når du involverer åpner du opp for nye relasjoner hvor alle har sine agendaer. Ta en titt på Brudd... det ligger masse på nettet.

(.....)

(00:25:42) Om Rom-prosjektet: Da vi åpnet utstillingen hadde vi omvisere som var norske-rom. De hadde aldri jobbet på den måten. Men vi hentet dem inn, lærte dem opp. Vi fant en måte vi kunne formidle den livslinjen? sammen på. Og de var veldig interesserte. De gjorde en kjempebra jobb. Så du ser at når muligheten er der, så utvikler mennesker seg. Man trenger ikke 5-10 år med pedagogikk med formidlingshistorie fra universitetet for å kunne formidle en utstilling.

(.....)

(00:28:20) **Når man leser stortingsmeldinger, så ser man at det er stort fokus på dette.**

Stortingsmeldingen 2009, Framtidas museum, hadde stor fokus på dette. Fordi i 2009 var det mangfoldsåret i Norge. Og da var det særlig fokus på kulturfeltet. Siden da... noen museer jobber fortsatt med det, noen jobber i mindre skala... men det er et arbeid som må gjøres. Museene må inkludere. Ikke bare at de gjør en utstilling eller et arrangement, om det er norske eller ikke-norske, så må du involvere dem det handler om. Du kan ikke jobbe om personer lenger, sånn som man har gjort fra 1900-tallet. Det har blitt bygget etnografiske kulturutstillinger som handlet om mennesker. Men i dag så kan du ikke gjøre det uten å involvere... de må være med. Du må involvere dem, du må åpne huset, du må dele makten. (.....) Og det er ikke lett. Jeg tror mange museer ikke liker det. Det handler om å tenke nytt.

Jeg tenker på det med å kompromisse også. At mange er inkluderende på samme tid som de er eksklusive i det dem viser. Og det er kanskje et dilemma? For man ønsker kanskje ikke å kompromisse med kunsten på samme tid som man holder på med inkludering?

Interkulturelt museum, eller Oslo museum... vi har et galleri her så vi viser samtidskunst. Før hadde vi en helt annen strategi da vi inviterte en kunstner som søkte for å vise kunsten sin. Kunsten var tilgjengelig en gitt periode. Nå jobber vi litt annerledes. Før involverte vi ikke hverandre i hverandres jobb. Kunstneren kom med arbeidet sitt, vi ble enige om hvordan det skulle vises. Men nå jobber vi tett sammen med kunstnerne, vi prøver å involvere oss i deres arbeid.

Hvordan velger dere ut hva som skal vises?

Vi har en kurator som har ansvaret for galleriet. Museet har en gruppe av ansatte som går gjennom kunstneres forslag og ser hva som passer... dette passer, dette passer ikke, dette har vi gjort mange ganger før, dette er ikke riktig galleri for den kunsten... så det er en utvelgelseskomite. Og så har vi en del kunstnere som vi spør om råd. Gode kunstnere som kan være som rådgivende instans.

Velges det ut på bakgrunn av publikums behov og ønsker?

IKM ble etablert i 1994, med mål om å få majoriteten og minoriteten sammen. Fordi det er det det handler om. Også forholdet mellom minoritetene... vi har somaliere, pakistanere, tyrkere, franskmenn, amerikanere osv. Og så har du en størrelse som er den norske majoriteten. Og hva som skjer mellom minoritetene? Det er

kjempespennende... Den er i bevegelse, den beveger seg hele tiden. Den endrer seg, den går framover, den går bakover. IKM fanger opp hva som skjer mellom de størrelsene... gjennom utstillinger, gjennom arrangementer, galleriet vårt. Og der har man alltid prøvd å kombinere galleriet som en del av IKM som et selvstendig museum. Jeg begynte her i 2008.... det kan godt hende at man da tenkte på hva publikum ville se på IKM. Eller så har man tenkt "dette er interessant", "dette passer til formålet vårt". Så vi prøver å ha kunst som snakker eller krangler med våre andre utstillinger. Det er det som er interessant synes jeg, at det er en kombinasjon, en rød tråd i utstillingene våre. IKM har alltid vært et sted som har åpnet for utenlandske kunstnere. De som søkte plass fikk gjerne plass for å vise kunsten sin. Vi har hatt utstillingsåpning med bare tre stykker, fordi kunstneren kom fra et østeuropeisk land, han eller hun hadde ikke et stort nettverk her. Selv om vi markedsfører det, så treffer det ikke nødvendigvis alltid. Men plutselig så hadde vi en åpning med 150 stykker. Jeg tror at det å være så åpen mot utenlandske kunstnere gjorde at vi fikk en type image, et type rykte på oss som innvandregalleriet, innvandremuseum. Og det er vi ikke fornøyde med. Så nå prøver vi å åpne for alle, ikke bare innvandrere. Nå prøver vi å være åpne for samfunnet generelt. At alle kunstnere kan søke. Men vi vil gjerne gi sjans til de nye kunstnerne som ikke har store navn. Jeg vet ikke om dere kjenner en kunstner ved navn ?Del Raki?... han er kunstner fra Kurdistan. Det var første gang han viste kunsten sin her på galleri IKM. Og nå er han en av de mest kjente kunstnerne i Norge. Så hans karriere startet her. Så det er en verdi at det er et rom for dem. Nasjonalgalleriet er alt for vanskelig å komme inn på. De store kunstinstitusjonene er vanskelige å komme inn på... det er mange som sier at vi er kjempespennende... vi er ikke blant de store institusjonene så det er fullt mulig... og veldig stor dynamikk her på Interkulturelt museum som prøver å fange det som skjer i samfunnet. Vi åpner opp for spennende ideer. Så vi jobber nå med å bli kvitt det stemplet som innvandremuseum og fokuserer på at vi er en del av hovedstadsmuseet.

Hva har beliggenhet å si?

Den har mye å si. På godt og på vondt. Hele våren har vi stort sett jobbet med Grønland. Det er store planer rundt Grønlandsløftet. I bunn og grunn handler det om gentrifisering. Det er store kapitaleiere som vil bli rikere og ha mer penger. Og Grønland er et bra sted for det. Da har vi tenkt at vi må jobbe med bydelen vår... vi må bli kjent med bydelen vår. Det har vi prøvd på i mange år. Det utfordrende med

Grønland er... en del av befolkningen her er ikke nødvendigvis museumsbrukerne. De kommer kanskje fra vanskelige land, krigsherjede land, de har en helt annen bagasje når de kommer hit. Og museumsbesøk er ikke nødvendigvis en av de tingene de har gjort i hjemlandet heller. Men man prøver å nå dem hele tiden. Man prøver å vekke interessen. Det handler om kulturell kapital. Hva du har fra foreldrene dine for eksempel... Bourdieu ikke sant. Det er jo veldig interessant. Det handler om fattigdom, det handler om økonomi. Det er mange faktorer som gjør at en stor del av befolkningen her ikke bruker museum fordi de ikke har gjort det før. De er ikke veldig kjent med det. Forhåpentligvis så skal den kommende generasjonen gjøre det. Dette er noen av utfordringene. Beliggenhetsmessig er vi midt på Grønland... vi bor sammen med formålet vårt. Vi er midt i det som skjer her. Du har moralpolitiet... her på Grønland. Menn som drev å plaget norske og ikke-norske kvinner og jenter som gikk uten hijab... de spyttet, de slo dem... et homofilt par ble sparket og slått. Sånn kan vi ikke ha det her i bydelen vår. Vi hadde en debatt og der var det nesten 300 mennesker, og syv statsråder. Så plutselig så var vi involvert i bydelen på en helt annen måte... at vi tok opp en problematisk side ved bydelen, prøvde og løse det. Poenget er at vi er midt i Grønland. Vi er bor sammen med formålet vårt, og det er positivt. Jeg tror det var i Manchester, et lokalt museum som kommunen holdt på å stenge på grunn av økonomi. Og så reiste hele lokalbefolkningen seg og sa "dette er vårt museum", "vi elsker dette museet og dere kan ikke legge det ned". Så de marsjerte i gatene og gjorde at kommunen trakk planene tilbake. Så befolkningen så en verdi i det museet. Vi håper at vi er det museet... eventuelt om vi skal havne i den posisjonen og risikere og bli lagt ned... at folk bruker museet vårt. At vi trenger dem, og de trenger oss. Samtidig ligger vi i en sidegate som gjør at mange ikke vet at det er et museum her. Mange fra bydel som sier at "jöss, jeg har aldri tenkt på det", "er det et museum her?". Og de har bodd her i 30 år. De har bodd her før IKM ble etablert. På godt og vondt så er vi her. Beliggenhet har mye og si. For eksempel byavdelingsmuseet vårt ligger midt i Frognerparken. Og der er det by- og teaterhistorie. De har en helt annen tilnærming... det er en herregård. Den ligger veldig fint til. Men her... vi er mer i sentrum. Og litt mere gjemt.

Så hvem er deres publikum?

Vi har alltid en målgruppe, eller flere målgrupper når vi bygger utstillinger, både i galleriet og eller på de store utstillingene i galleriet vårt. Vår hovedmålgruppe er

skoleelever, ungdoms- og videregående trinn. Vi kaller det også unge og godt voksne. Vi tenker fra 20-45 år... de er våre besøkende, og det ser vi tydelig. Vi har voksenopplæringsgrupper, vi har minoritetsspråklige, skoleklasser, en del turister. Og så har vi arrangementer for familier med barn. Forrige helg hadde vi gate??? festival. Da var det 1270 mennesker her. Og hvert år i november har vi barnas verdensdager... ca 6000 mennesker kommer bare på to dager. Så et bredt spekter av besøkende. Nå har vi en kjempefin utstilling om fordommer. Målgruppen for utstillingen er ungdoms- og videregående trinn. For denne her (Red. peker på boken om Rom.-folk) traff vi ikke... skulle gjerne truffet ungdommen, men de var ikke interesserte. Men senior-befolkningen elsket den utstillingen. Ungdommen kjente seg ikke igjen i tematikken. Men den utstillingen her er helt motsatt.

Er det også et nasjonalt publikum? Vender dere dere til andre deler av Norge? Samarbeider dere med andre aktører? Eller er det bare Oslo?

Vi er en del av hovedstadsmuseet. Og vi samarbeider med mange andre museer... Trondheim, Bergen... spesielt gjennom mangfoldsnettverket som vi er en del av. Men vi er først og fremst hovedstadsmuseet, så jeg vil ikke si at vi har en nasjonal målgruppe.

Sosiale media... der når dere en del kanskje?

Vi har en markedsføringsavdeling som jobber mye gjennom sosiale medier. **Har dere en egen for Interkulturelt museum?** Ja, vi har en Instagram konto. Markedsføringsavdelingen sitter på Bymuseet, og av og til når vi kommer på en ide så sier de "nei, sånn kan dere ikke gjøre"... jeg kan ikke det faget der. Det er veldig interessant... som et tvangsekteskap... konsolideringen av museene. Kulturdepartementet sa at vi skulle gå sammen... Interkulturelt museum, Bymuseet og Teatermuseet. Så tre museer gikk sammen, og siden da sa har vi vært gift, men bor ikke sammen. Så det er både store utfordringer men også fordeler. At vi kan være her i bydelen vår, en sterk kulturinstitusjon på Grønland. Nå flytter Munch til Bjørvika. De vil samle alle store kulturinstitusjoner i Bjørvika og alle stedene som turistene er interessert i. Så ingen turister kommer til å komme til Tøyen. Dette er så dumt, men en del folk har sittet å bestemt at det skal være sånn. De kommer til å kjøre turistene med buss helt foran til Bjørvika, og så skal de gå inn å bruke seks timer, og så ut igjen. Også kan de jo ikke flytte Frogner om de så ville. Så vi er gift, men bor ikke

sammen. Det er en utfordring med plass. Hvor skulle vi flytte sammen? Munch huset passer ikke oss. Vi må finne vårt eget hus slik at vi både kan være gift og bo sammen. Arbeidermuseet ligger på Sagene, Bymuseet ligger på Frogner, og vi ligger her. Teatermuseet lå ved Akershus festning, men nå på Frogner.

Har dere noen konkurrenter?

Å ja! Konkurrenter er det mange av. Det handler om samfunnsrolle. Et museum er ikke lenger... du har tekst, bilder, skjerm... det må være noe mer. Du må involvere deg mer i samfunnsutfordringene. Vi ser at høyrevridde krefter kommer tilbake. Vi ser at populistene bruker politikk på en stygg måte. Vi ser at fattigdommen øker... trafficking... det er mange utfordringer. Du har ikke den luksusen lenger å henge bilde og tekst og invitere folk til å se utstillingen. Du må handle aktivt. Etter min mening så må du møte samfunnsutfordringene, gjerne før samfunnet. Og så må du være interaktiv slik den utstillingen som er nå... den er veldig interaktiv. Den trekker deg inn slik at du kan bidra til utstillingen. (.....)

Hvorfor tror du at det blir mer på den måten? Det har jo alltid vært problemer i samfunnet som museene har hatt mulighet til å involvere seg i. Hva tror du gjør at det blir mer fokus på det å være interaktiv og invitere til debatter osv.?

For det første så har det noe med teknologien å gjøre. Informasjonakanalene er så raske i dag... før måtte du gjøre mye mer for å nå grupper. Vi må vise til hvor mange hoder som har kommet gjennom museet vårt... tall... det handler om bevillinger. Kulturdepartementet ønsker å se hvor mange besøkende du har. Det gjør at du bruker sosiale media og teknologi... og det åpner opp for nye plattformer. Den måten museene har jobbet på har endret seg. Vi har litteraturhuset, nasjonalbiblioteket, Oslo museum.... Alle har sett at vi må involvere oss mer i det som skjer. Om det er landet ditt, byen din, eller bydelen din. Hvorfor det har blitt slik? Det har kanskje noe å gjøre med det politiske klimaet i verden generelt... som viser at dårlige krefter igjen er i bevegelse. Samtidig må du evaluere arbeidet ditt hele tiden. Det plager meg at jeg ikke når ungdommene på Grønland. Jeg prøver å få dem inn... ikke for å skrive at nå har jeg 70 stykker av dem her, men for å bli kjent med dem. Deres utfordringer, bør være mine utfordringer siden jeg er en del av Oslo museum.

Hvorfor når du ikke disse tror du?

Du må ha ekspertise og kompetanse for å vite hvem de er og hva de er opptatt av. Det er tonnevis av ungdommer der ute som jeg vil involvere i museet vårt. Men jeg vet ikke hva de vil bruke tiden sin på, hva de tenker... hva er deres interesser? Hva er deres verdier? (.....) Utstillingen Typisk Deg... vi sendte en søknad til Den Kulturelle Skolesekken, og den gikk igjennom. Så forhåpentligvis skal vi få 180 skoleklasser kommende høst og vår, og håper at de kommer til å vise interesse. Men samtidig må du kanskje aktivt innhente... besøke skolene, besøke lærerne. Jeg har alltid hatt en veldig lav terskel for å snakke med folk. Jeg spør dem eksempel "hva gjør dere på en lørdag?", "tenker dere at dere har lyst til å gå på museum?". De fleste svarer nei... du ser at interessen ikke er der. Men det betyr ikke at du skal gi opp. Det er alltid mulig å nå dem, men da må du finne ut av hva de er interessert i.

Hva gjør dere for å lære å kjenne deres publikum?

Under åpningen av Typisk Dem så hadde vi en gutt som heter Ezari?, han driver med R&B eller hiphop og har signert kontrakt med Universal. Så han fremførte tre sanger. Når vi gikk ut med markedsføringen om at Ezari skulle komme.... plutselig traff vi ungdommer som aldri ville ha kommet hit ellers... fordi de er hans fans. Under åpningen hadde vi mellom 50 og 70 16-17 åringer som aldri hadde vært her før. Så han var magneten. Det betyr ikke at vi skal invitere han til hver åpning, men at vi knytter en som han til utstillingen vår hvor han kan snakke om sine erfaringer med fordommer. Så vi kan etablere linjer gjennom han. Man må hele tiden være nytenkende. Særlig i museumslandskapet må vi være nytenkende.

Har det mye med selve produktet å gjøre? Er det et stort skille på å endre selve det man viser ut i fra et sånt tankesett, eller bare tenke at man skal nå ut til fler, men ikke villig til å endre noe som helst.

Man må henge med på hva som skjer i samfunnet. Det politiske klimaet i verden er spesielt. Overalt er det utfordringer. Og hvordan kan vi møte disse utfordringene framover... da tenkte vi på fordommer... kan vi vise det? Og hvordan... så begynte det å rulle. Allerede der sikrer du deg et godt produkt... se at dette er en god ide og at dette vil passe og vekke oppmerksomhet. Vi snakket ca med 70 ungdommer for å bygge utstillingen... for å vite hva de tenker om fordommer. Fordi fordommene her på Grønland er helt annerledes enn fordommene på Majorstua. Uansett hva man sier,

så bor vi i en delt by. Så det viste seg at det var stor interesse for en slik utstilling. Og vi er veldig glad for at vi traff målgruppen. Vi ser at ungdommene kanskje er i utstillingen i to-tre timer... det tror jeg ikke har skjedd med noe andre museer i Norge. Museet er ikke det første stedet de tenker at de ønsker å være. Jeg har formidlet utstillinger i mange år... de er der fordi de må det... slipper du dem så løper de med en gang.

Hvilket publikum er vanskeligst å inkludere? Hvem er det vanskeligst å nå ut til? Du snakker jo litt om ungdommer, men er det noen andre grupper som er vanskelige å nå?

Vi har de nasjonale minoritetene... mange har sine egne kulturhus og kompetansesenter. Eksempel romfolket... de er ikke enige seg imellom... det er en del interne krefter innad i gruppen som ikke ønsker å være en del av museet. Den kombinasjonen der kan ha store konsekvenser for arbeidet til et museum. Det kan stoppe helt opp. Så den majoritet/minoritet problematikken kan være veldig vanskelig å behandle. Du skal ha kompetanse til å jobbe med sånne ting, og ikke alle museer har denne kompetansen. Du møter en annen kultur, tradisjon, et annet tankesett, en annen måte å oppfatte ting på. Hvis vi eksempelvis skulle bygge en spesifikk utstilling om en gruppe... kanskje somaliere i Norge... hvem skal vi snakke med, hvem skal vi ikke snakke med... hvem er representanten for gruppen.

Tror du at det er mulig å inkludere alle?

Vil du inkludere alle? For eksempel Typisk Deg... Vi kunne behandlet ordet fordommer mot minoriteter, eller majoriteten, eller fordommene mellom minoritetene. Derfor prøvde vi å behandle fordommer som en sosial utfordring. Og da inkluderer du alle... praktisere vår samfunnsrolle. (.....) Det handler om tid, ressurser og kapasitet. Skal vi jobbe med seniorer her? Der har vi gode tilbud på Frogner... så da kan vi la det ligge her inntil vi kommer på en genial ide. Ofte fokuserer vi på en målgruppe slik at de blir kjent med oss og at vi utøver vår samfunnsrolle på en riktig måte. Men vi sikrer samtidig at vi har tilbud til alle på museet.

Hvordan måler dere effekten av arbeidet dere gjør? Vet dere om dere når ut til nye?

Gjennom en slik utstilling.... Vi har hatt en del voksne besøkende til denne utstillingen. Det skjedde på grunn av at ungdommen har gått hjem å snakket om utstillingen. Plutselig hadde jeg en gruppe fra Pensjonistuniversitetet... ca 60 pensjonister som var i utstillingen. De fortalte meg masse spennende om hvilke fordommer som var 50-60 år tilbake i tid. Vi ser også økende besøkstall i forhold til turister. Og så ser vi... folk som er helt nyankommet til Norge. Mange senter har begynt å ta kontakt med oss for å arrangere lukkede arrangementer.

Det sto i årsrapporten at dere hadde en publikumsundersøkelse i 2016, hvor målet var å kartlegge besøkende og få mer kunnskap om hvem de er. Oppnådde dere dette?

Det som kom ut av den undersøkelsen var at minoritetsgrupper ikke ønsker utstillinger om seg selv. Og det var jo interessant. De vil ikke bli gjenstand for gruppetenkning. De som ble definert som innvandrere, var en generasjon som er født her. Når vi hadde Gatelykktfestivalen?... da hørte jeg folk si at det var en god mix mellom norske og ikke-norske. Men de ikke-norske er jo norske. Det kan hende at de har foreldre som er født her. Hvor lenge skal man tenke sånn? (.....) Mange er redde for at den norske kulturen skal smuldre bort... men vi bor jo i en global verden hvor alt er i bevegelse.

Intervju med Liz Ramsey:

It's about audience development and inclusion in the norwegian artfield. The purpose is to gather information that may assist us in answering the following issue:

What measures do actors in the norwegian art field take in order to achieve social inclusion?

I think that a lot of what I'm going to say is going to be opinion based. I haven't done any proper research myself, all I can do is talk to you about the people who have come to me and talked to me about those things. It's a lot of one on one talking with people who want to join Blank Space and who are actors in the field now who are complaining and talking about how they feel. So that's kind of my research, I haven't done a proper questionnaire and sent it out. It does tend to be that people talk about things only when they are disgruntled and frustrated, so I don't know if it's a realistic mirror of how the world actually is or not. But I do know that one of the biggest reasons that Blank Space is successful is because we have a moral foundation that is very inclusionary, that is focused on catching people who don't have another space to be going. There is a river of consciousness...

There is this path that people follow quite consistently and if you want to do that then it's fantastic, if you want to be making contemporary art, installation oriented art or things that are a bit more conceptual, it's a phenomenal place to be. This is mirrored in stipends, in all different ornaments for getting public money.

Angled towards non-commercial fields. So practices that don't have the commercial property to them. However there is a ton of people that want to be connected to art in a way that isn't those things and they don't have anywhere to go. Norway has just now made a new stipend called "Kreativ Norge" that is a little bit more for cultural industry, which is a huge step in the right direction I think to be more inclusionary. When I first moved here from San Francisco, born and raised in Detroit, I thought: There is nothing here for me, there is no community, no stipends, no faggrupper. I do things like illustration, animation, video games, street art and almost to be cliché about it (? 3:55) magazine kind of art field and that didn't really exist here so that's why we started Blankspace, to catch all the people who exist in Norway who wants to be doing these things that don't really have a community to back them and house

them. Things are getting better now, but I still think there is a lot lacking in terms of being inclusionary in Norway, although they're trying.

....

We can list how many institutions who have the exact same goal of exposing contemporary art, for example. If you go through all the galleries, all the institutions, all the people that get funding, it's 98% contemporary art and 2% percent of maybe somebody who is doing a comic book or a film. So it's a little bit misrepresentative of what the art community is and what's end up happening is that then you have a self serving community because when that's all that you represent in the system, that's all people know as being art. If that's the only thing getting funding and getting forward then that's the only thing that people will think exist in the world instead of finding an expression that fits them. If you only think that contemporary installation work is the only thing that exists because that's the thing that's getting funding, that's the thing at museums, that's the work they write about in press. When you read Aftenposten: "Here is another installation piece at Astrup Fearnley" people will say: "I don't like that and so I don't like art" rather than "I actually like art, but I prefer Indie films or video games or music videos". It's important to be representative of how the field actually looks like and for art being such a huge field, Norway sometimes has a very narrow definition of what art is.

You said that Blankspace is successful, how do you finance... (6:30)?

The first thing is trying to define what I call success, because financially we're very tight. I'm very honest and transparent with how little money we make. We are above the water, but the reason why we are is because we focus on selling 100 people art for 100 nok and 1 person for 100 000 nok. So by focusing on people and reaching them on their level, which often times includes the price point of not selling super expensive things or having these crazy expensive workshops or something, we are able to actually build a community that is loyal and trust us to look out for them and meet them where they are, whether they are all the way at the bottom like new beginners. We get so many people who have nothing to do with art in their daily life, but then they want to learn how to do (? 7:25) signing or they want to learn (?) -screen printing or learn how to do Photoshop. We keep those price points very

low and very accessible and then we're able to slowly build up these groups of people who then maybe they will come to another workshop and then they will maybe buy a piece of artwork. So you build this ladder system for them to go where they want to with their art. So for me being successful means helping more people and we are doing very well with that because we have a lot of people that want to be connected with art. Instead of just talking how we can be connected with art, we take the steps, not always the right steps, but in general the fact that we are doing something. People appreciate that rather than try to intellectualize how people get involved, we just go "Hey, if you do it people will come. And if you keep doing it more

people will come and you talk to them and look them in the eye and asks them what they want and how you can help". Cause not everyone wants to be a famous artist, some people just want to have a place to paint and talk to people and make art. But to answer your question, where we get our money is through private int (?9:00). And so what that means for us is renting out studios, a good $\frac{3}{4}$ of our facilities is studio rentals, we have those 40-50 people who work here. So that covers our rent. For me to be getting paid to be here and our event coordinator, our gallerist and all these things, we then get that money from art sales, venue rental, of people who wants to have a magazine launch in the art gallery or want to have a concert and especially through education. So we do about 15 events a month and then people pay to come to those classes and learn how to draw comic books or how to make stencil art, or something like that. So education is our second biggest income stream, the first being studio rentals. We got one stipend from "Kreativ Norge", we never got any stipend outside of that. Because I'm from the US so we don't have any art stipends. So when I started this company it was very important to me that we had a running business model of how can we make money, how can we make this work in the long term. The more impressive we can make this, the more things we can do, the better chances we have of getting stipends later on because we already had a resume filled up with things we had been doing without waiting for permission to do it. And I do not know how it worked, but it did work.

For how long do you have this building?

That's a good question! Right now we're here for about two years because this whole building is being tore down. Now that could be postponed indefinitely, because Thon want's to build Norways tallest skyscraper here. Our plan right now is to be the best tenants that we can and that when we do leave we're hoping to have a crazy big party and our plan is to get the entire cultural field together so talking to "Dansens hus", the opera, Grafill, Tegneforbundet and then fucking up the whole building and doing three months art jam with all the organisations together and collaborating. Because there is quite a bit of disconnect often between these different fields, so getting all these big actors, small actors, everybody in one space for like a jam for three months.

Can you do anything else to about this Thon project? Involve in some kind of way, I mean to say what you mean about it...

Yeah, I mean we could definetely be at the head of that protest, like because we want to be here, and I mean this isn't probably a surprise, but artists are politically charged and most of them are against big skyscraper-one-percent-financed buildings, but to be honest they are doing us a favour because we are paying very little money to be here, and I do think it's important to be grateful for the opportunity you're getting, even if you kind of feel like a cockroach – that you're getting other people's unwanted garbage and making something out of it. We're definetely alchymists, that we get garbage and turn it into gold, that's just... we have to be a cultural entrepreneure. And I would love to have more of a political stance on these things and start doing more public speaking, and speaking out about these things, but I don't actually think that would be as useful as just doing what we're doing, and like not... because you can only fight so many battles at one time, and what battle would I rather be fighting – this idea of fighting big development companies, that art should be at the forefront of their mind, because we all know that investing in culture always is a return on investment – like culture makes money, it helps, it's the beginning of gentryfication, like that's what happens... or would I rather be focusing my efforts on making people feel connected to art and having a space for them.. and then, it's longer but it's more effective at [it] than convincing real estate developers to invest in art when you see

that you have this.. I hate saying the word army, but it kinda feels like that - this army of 5000 people who actually want a space to be going then, and then going hey, we can do this - and then.. it's a bit like guerilla tactics, but it does work. But yeah, I have to sometimes calm myself down, because everytime I see stuff I'm just like oh god, and like you just wanna write an article to Aftenposten and have them publish it, about like.. but at the end of the day you can only fight so many fights, and so I'd rather be helping people individually one on one than taking a political stance... you know, as an immigrant myself, I wouldn't really be effective at arguing how Norwegians run their country. Like they're not going to listen to me very much unless it's to point out how angry I am. I'd rather not play the angry immigrant card if I don't have to.

The location here, is that important for you – to be central and on this side of the city?

It is! I think, both personally and professionally it is. I have always been connected to places that are a bit grungy, a bit more grimy, like being born in a town near Detroit and then living in San Fransisco, on the Oakland border, I'm used to seeing people survive a little bit. Sometimes I feel in Norway, like I feel like the dirty one a little bit – because you're walking around – I live at Bislett – walking around here, everything is so clean, everything is like very clean buildings and clean streets and everyone's happy and walking, and I'm used to the chaos that Brugata brings. So for me it's quite nice, I feel comfortable here, I feel like I'm not the ugly duckling kinda walking around. But also love it because Brugata is one of the only places in Oslo that also feels representative. If you're walking around St.Hanshaugen, it can be very easy to assume that everyone is white, middle income – what is it; DINKS – double income-no-kids-kind of people, and that's not it – if you look at the statistics of kind of what Oslo is, at the population, it's full of immigrants, it's full of drug abusers, it's full of people struggling, trying to figure out a place to... how to fit. So I love being here seeing the combination of people going to Oslo City and then buy their things, and then you have the immigrants who are buying their 12 kilos of potatoes, and then you have your rus- users, and then you have just normal people commuting to work, you have people on their bikes going from Grünerløkka to wherever, like, it's one of the only places in the city that I actually feel like is a mirror of what Oslo really is, and it

works. It's not a scary place, just because it's filled with what typical Norwegians would find to be unwanted persons – I think it's a really important spot. So that mirrors kind of what we work with, a place – in this instance art – being scarier than it really is, people are so scared of art – like oh my god, like I could never draw, I can never be this good, or I could never do that. And art is kind of often relegated to this world of a gym membership; or tomorrow I'll do it, tomorrow I'll get down there – and it's nice to be in a space that just makes it real – makes it here – you see it, it's visible. Before we were in Kværnerbyen, which wasn't far away, like seven minutes on the bus, but it was hard to make people come down there. So even just being here, and we've been here for three months now, from when we got the keys and had to fix things and make it nice – and our attendance has gone up I think 30%, just by being central. So that's good, because then people can actually ... you know, it's kind of that way - I don't know if it's a Norwegian thing or not, I don't know if that's true – but it does seem like if you're a block difference – like if you're on Karl Johans gate or a block more south, like it's: oh no, I can't go that far. And it's kind of frustrating when you are an entrepreneur and you're trying to figure out where to put your space, because if you don't have the ability to be paying 3000 kroner per square meter, then you have to be going to run-down, kind of off the corner kind of places, and that can be frustrating because then people don't come. But our option in the beginning was to be in either Kværnerbyen or to not exist, because we couldn't afford to be anywhere else. But it ended up working out good, so...

Who is your audience today, [do they] come to you or do you go out and pick them off the street?

It's a bit of both, now. We try not to talk about who our audience is too much, because we want everyone to feel welcome. You'll never see us directing a social media campaign to a specific audience, for example, like we say just “hey, are you interested in making art?” - that kind of way. But we definitely have a demographic that come to us more than the others, and that tends to be newly educated students, it tends to be immigrants, it tends to be people who are new to the market, or people who are established artists who want to have a playground. I would say a good 30-40% of our audience are either newly educated students or people who just graduated from Khio or just graduated from Westerdals or wherever. And they come to us to rent a

studio, or to – you know – just be involved in the community somehow. And then we get a lot of immigrants who are maybe established artists in their home countries, but then they move here, and they go “oh, god – I’m a beginner again, because I don’t know how does the system work or how to get stipends, how do you make money, who are the agencies I should be going to – where-are-my-people-kind of idea.

So you are helping them, sort of?

Definetly, between I would say 25 and 35, which is what I am, so it makes sense of the vocabulary we use would be attracting the same people. But we do still get people who are 50, maybe who are 60, but we are definetly right in that in-between-spot. Like Grafill[...] Grafill is Norway’s main.. we call them the Mother, like they’re the main responsible party for illustration and graphic design, and the do other stuff as well, but it’s mainly those two things. And they are like the white walled serious side – almost like the lawyer mom, that makes sure everyone is doing their dishes and eating their vegetables and making sure that everything is proper – I do recommend talking to them as well if you get a chance as well, they are really good people. But they lean way over towards the professional scene of making sure those who are working professionals, who are established artists, that they are pushing the scene internationally, so that they are taking these established artists and showing them overseas, or that they’re helping with contracts and helping with lawyers and these kinds of things to make sure that the people who are like the top tier artists are getting the help that they need, but we’re the little bit more crazy uncle who lets you have a sip of wine on the weekend even though you’re fifteen. We’re the fun one that doesn’t necessarily have to play by the rules. So we get people who are a little bit more loose... I guess I’m falling into an analogy that isn’t working, but you probably get what I’m saying.

Do people who aren’t artists come here just to look at the things you do?

A few of them, especially for the exhibitions we do get like non-artists who come by just because they are curious – which is important because that’s the first step of getting people to be artists; getting them to recognise that it’s possible to get them to walk into an art gallery without being chewed off because they don’t have any money,

or the intelligence or the cultural background – and then those people who come, they would slowly start coming to our beginners' drawing class, and they would see that this is what it is – and “ok, then I'll maybe come to a beginners' Silkscreen class”. We have a lot of people who are awful artists, who come down and they love being here because we are helping them to get a little bit better. It helps to be able to recognise that these people want to be on a journey, and then helping them with each step instead of “oh no, you're fine – just keep doing what you're doing”, instead be going “oh, you wanna be better, you have to draw faces better – that's what you have to do. If you don't wanna draw faces better that's fine, but maybe you could work on colour theory. Here's a book on colour theory, what colour do shadows get when they're in this colour of light?” There's always a way to be helping people, and giving them those tools instead of ignoring the fact that they have a journey to go on [... 24:24] I think the people like the honesty of it aswell.

Do you measure the effect of the work you do?

Not really. It's not because we don't want to, it's more because I don't know how. I'm educated as an artist myself, so running a business is new for me. My whole family runs a business, and they know what they're doing, so I'm familiar with how it works and how it should work, but it's a difference to know that I *should* be doing this versus *how* do I do this thing, and my job entitles so much new information all of the time – and it's exhausting. So what I'm trying to do now, is delegate more tasks to people who do know to do these things. People who actually have, like you guys are[? 25:27], learning how to run a business, but then [? 25.29] culturally inclined. I kinda want the other way, like I want artsy first and then try to learn how to make a business – you guys are doing it smarter, I don't recommend going the other way – it's much steeper, it's like a steep uphill on the other side. But I would love to be able to measure things more; right now we're just using basic Facebook insights..reusing our own... when we see it [? 25:58] we can see who is established, who is not, we can see our mailing list growing, we can see how quickly we sell out on events – these kinds of things, but we're not doing any heavy deep research – which we should, so once I learn how to do it, we'll do it.

How do you choose what to display?

That is a good question – I don't have a good answer for it, because the best answer I could have is intuition. I worked as a journalist for a little while within arts, and just looking at so much art in my life, you kinda learn intuitively... like what is it that, I don't wanna say interesting, because it's all interesting, but what is it do you think that has a potential to reach people, that's actually going to connect with people, and then why – why is this interesting? Why is this important, why is [a] person deserving to be getting an exhibition? We don't focus too much on solo exhibitions anymore. We do a little bit, but only when that person is particularly interesting in whatever way – like when they have an interdisciplinary facet that we don't focus on normally... But we do a lot of themeshows, we'll do a show talking about [? 27:16], and then we gather five, six, seven street artist and then show this spectrum of that field, [27:22] is one guy. Or we'll do an exhibition about... we're having an exhibition next year talking about artists from countries normally relegated to [the] service industry. We have like Polish artists, Thai artists, Pakistani artists coming just to show... these people are not here just to clean your toilet, not here just to make your kebabs... like there's actually art coming from these countries that's worthy of being seen. So we don't have too many solo shows – it makes it easier to curate when you're not necessarily *the* scene, like now we have to see who's the next up-and-coming artist when you go to [? 28:12]. No, people don't come to [? 28:14] to see who the next up-and-coming artist is – they come to see a show that's really cool from artists who have been given a different challenge from what they are used to, so you see something new. And it's more exciting than it is investment. Because we rarely do failed exhibitions either. But yeah, I think it's because I look at so much art, and I talk about art so often, I've talked to so many people, so you kinda slowly develop an idea of what would be useful for someone to look at – like how would this connect to somebody – how would an audience who is new to the field, who has never drawn before, who is an accountant by day, like how would they react to this piece? Would it be way over their head? And if it is – we don't mind that is a little bit, that they kinda have to jump for it, but people always have to be able to reach it – so we're not interested in avant garde, we're not interesting in things that you should be reading a 200 page essay about. We're interested in things that are challenging still, we're not like just serving art to people, we want them to expand themselves enough

so that they can still reach it, but they still have to be the ones who are expanding to get there. But that's when connections actually happen [? 29:33] the persons themselves have to reach [? 29:35], but you have to make sure it's attainable.

Do you think the cultural background determines the audience's cultural consumption? [samtale rundt selve spørsmålet @ 30:00]

I do think that where the artists come from does influence the expression that they have, It's basically your culture, your background, your history, the choices you made in life, give you a vocabulary – some you consciously cultivate yourself, some of these you automatically learn. There are words we would be using in the US that you guys would never use in Norway, and I didn't choose those words, they are just part of my culture. So there is a problem with showing international artists in Norway, because there's a different vocabulary being used. And then the only people who come to those events are those that are interested in new perspectives – which surprisingly isn't a lot of people. We would love to think of us as everybody is risktaking and we love to explore new things and get new perspectives, but the average person is interested in comfort more than they are [in] expanding their mind, especially when it comes to an international aspect. So whenever we do an international artist, it does normally have to be in a group exhibition, or else people do not come. It's unfortunate, but true. I would like to change that, but I don't feel [? 31:30] like we have to be careful what battles we choose, and being able to say that immigrants have as much skill, talent and expression as anyone else does. We do that more just by including them, by having them teach workshops, by having them in exhibitions more than doing public speaking, necessarily talking about how important this is. We do that by doing, rather than saying, is I guess what I'm saying.

[Samtale om Bordieu, ingen direkte spørsmål, ikke transkribert]

You say that you want to brake down the barriers in art, how do you do that? You focus on not just one, but different types of art, and then you do a lot of educating – is there anything else that you do to brake down the barriers?

I think that that is almost the base of everything we do. Everytime we make a direction, we always try to figure out, can people reach this? And I think that is one of the biggest barriers in art that we have today – it's inaccessible. If you go to an exhibition at Astrup Fearnley, and I hate that we have just the one example, but they're just so perfect. Like ofcourse every curator there would be like "oh, but everybody should come", like every single art institution will always talk about how they wish people would come, and I think it stems more from a place wanting to be understood more than making themselves understandable. But what we do instead, everytime we make a step in a direction it has to be a bit more curated, because at some point you have to tell people no, I can't take every single person in who wants to have an exhibition, or every person who wants to teach a class. We only have so many arms to carry people, but every time that we take a direction that is more curated and exclusionary, we try to take a counterstep to opening things up. So everything we do, we try to think "can people reach this?". In our gallery we have these open call shows that [eg. where 35:42] everybody is accepted – we don't care who you are. The only time we don't accept it, is if it doesn't fit the theme, so if we did a theme about robots one time people still submit things that don't have anything to do with robots – or if you don't have space for it. One time somebody sent in a four meter tall painting, and I can't literally fit this in our gallery. And then they sent in sculptures, and then we have many classes that we can't have a super big heavy sculpture that we have to move everytime that we have a class. So we have these open call shows, and we have a community gallery which is one of our hallways. But it's just a hallway, and it's uncurated, so if people wanna have a little exhibition, they can hang up their work there, have a little party with their friends if they want. And that's free, we just let people use it. And it also helps us make the space look a little more interesting. What else are you gonna do with this weird long hallway? When we have our co-working, [? 36:48] studios, not everyone can afford to have a professional studio, and then not everyone needs one either. So we have our rooms which are for professional productive artists, then we have our desks, then we have flexidesks, and then we have memberships. Memberships can be free if you come once a month and help us clean, then you get a free membership. That's like a community service - like a *dugnad*-kind of thing [...] and with that you get a free space to work every Sunday. Then we have flexidesks, where for a thousand kroners a month you can just come whenever you want and just work. You don't have a desk, so you can't just put a

picture of your dog or your cactus on the table, but you can sit and work in a creative environment. So people who might have full-time jobs elsewhere, but still want to have that connection to art and want to come at 2 AM or want to come at Sundays or something. So we try to have every step that we do in a way that it's a ladder. Like being a bridge, not everyone can be in this part, not everyone can be here, but we can kinda have that connection where people can freely go from one end to the other. Being very honest about what the expectations are in that level; like if you're going to pay 6000 kroners for a studio here, you have to be professional at it. And then you have to pay your bills, you have to do contracts, you have to be setting these things up, and it's good to give people those expectations because then they can function better. That's more of an opinion, I think, but that helps instead of going "yes, everybody is fine to be making paintings", and then they make a portrait of their dog for 14 hours of the day and they wonder why it's not selling. And so it's [? 38:38] to kind of have a check on reality as well. Like, make whatever paintings you want, but here's the 20% that you need to be actually working as a professional artist, not just creating art. Be if you just wanna be an artist that makes work, then that's fine – here's the flexidesk space for you, here's these workshops for you.

You said that there are some people who come that aren't artists, do you want to reach out to a larger audience? [spørsmålet er noe parafrasert]

Yes and no. Right now we're running into a problem with doing too much, like we're very much at a buffét, because we're one of the first institutions that has this approach and is doing it in practice. And so it's very easy for us to be going "oh man, that would be so cool, so exciting, yeah let's do this thing!" and suddenly you are doing 40000 events a month and you're exhausted and you're tired, and again, you only have so many arms – you only have one oven and you wanna bake a hundred pies – it's not possible. So right now we're actually in a stage where we kinda have to start backing up a little bit with doing *so* much, because we're doing 20 events a month and it's just like "oh, my god" – there's two of us, basically, who's kinda doing this. I'm the only full time employee, and so it's a lot to be working with. So I would love to have this well-rounded organisation where we could work with all three of our audiences – we've split them up into new beginners, who have never like seen a pencil before, you know; accountants, taxi drivers, *barnehagemedarbeidere* – people

who don't necessarily work with art in their life. Then we have middle – newly educated students, people who are new to the market, who know art, but still have a way to go. And then established nerds, who just want a playground. They have the knowledge, they have the skills, they just want to experiment. And we [? 41:12] to be about rounding off our opportunities for all three of those equally. Right now we're a little bit heavy on the middle-to-bottom, like with the new students than working with professional artists. [...] But we do have to be more careful that we're not leaning to one side. I'm more for being well-rounded than specialized, because then people can find their own path within what you're offering, rather than going "this is the way you do things".

Is it possible to have the newbies and the well-established together?

I think it is, it's a different approach – you have to focus on the process, you have to focus on the journey, you have to say that "we're all here to fill that same hole", "we're all here for the same reason, even though yours comes out better and you have more experience at what the journey looks like, but we're all here to get better, to make something." So when you focus on *that* way more than "*you* know more of what you're doing, and *you* don't"... but it's tricky, because like when we have workshops that [? 42:26] can open - we do cookie every Tuesday – and at that workshop you have people who are focusing more at the process than at the individual.

Sluttet @ 42:51